

IV.

En versificeret ansøgning fra en præst

Af Henning Heilesen

Jacob Muus (1691–1783), der i det lange tidsrum 1716–1783 var sognepræst til Stenløse-Veksø, 1748–1764 tillige provst i Ølstykke herred, var i sin samtid bekendt for sin lyst til at skrive vers. Særlig bekendt blev han for et stort digt om Lissabons ødelæggelse ved jordskælv 1. november 1755. Dette digt vakte dog ikke udelt begejstring. Historikeren P. F. Suhms ven, rektor Benjamin Dass i Trondhjem, skrev 31. januar 1756 fra København[1]:

»Provst Muus her i Sjælland, som for sine Poesier er temmelig bekjendt, har ladet trykke et Vers paa 3 Ark over Lissabons Ødelæggelse, hvori vel kan være et og andet temmelig artigt Indfald, men de fleste ere saa naragtige og Versene saa slette, at jeg ikke har læst noget latterligere i lang Tid, for Ex. Vor Herre har tugtet Europa med Riset paa sin yderste Deel, som skal være at give den paa Rumpen. Prof. Wadskiær har dog pyntet Verset med en smuk latinsk Approbation, og fundet den græske Poet Musæus at ligne Autor med.«

Siden 1745 havde provst Muus haft personel kapellan, først Gregers Heerfordt (1715–1784), der 1756 blev sognepræst til Senge-løse, og fra 1757 Rasmus Giellerup (1726–1785), der 1762 blev hans

[1] P. F. Suhms samlede Skrifter XV 234.

svigersøn og var oldefader til forfatteren Karl Gjellerup. Da provst Muus var passeret de 70, ønskede han at skaffe sin kapellan og svigersøn succession i kaldet. Han skrev derfor den nedenfor meddelte ansøgning på vers og opnåede, at Giellerup 29. januar 1763 blev kaldet som kapellan med succession. Dette skyldtes næppe ansøgningens poetiske værdi, som er yderst ringe, og dens selvbehagelige tone har nok virket ubehageligt, selv i en tid, der var vant til servilitet over for kongen, men snarere biskop Harboes erklæring af 12. januar 1763[2]:

»Alderdom og Menighedernes Vidtløftighed har tvunget ham til i en Deel Aar at holde Capellan pro Persona; og er den nu værende Capellan, Hr. Rasmus Giellerup, der paa 7de Aar har tient der i Kaldet, en saa exemplarisk og opbyggelig Præstemand, at Steenløse og Wexøe Menigheder icke ville savne den fornødne Underviisning og Tilsyn, saa fremt hand blev beskicket til deres Sognepræst«.

Ansøgningen findes i Rigsarkivet, Danske Kancelli, Indlæg til Sjællandske Registre 1763 nr. 50.

Stormægtigste Monarch!

Aller Naadigste Konge!

2. Reg. XI. 12. Lycksalig vorde Kongen!

Store Konge! Kongers Ære!

Af Hvem Kongerne kan lære

Ret og Naade, Mildhed, Fred.

Lad dog Rasmus Gielrup blive

Min Med-Tiener, mens i Live

Effttermand udi mit sted!

Steenløs-Wexø-Sogner kunde

Da opbygges mangelunde

Ved een exemplarisk Mand.

Wi for Kongen skal dismeere

Bede godt, hos Gud begiære

For Hands Huus og for Hands Land.

Aar, nu Tre Halvfiersinds Tive[3],

Vil mig snart fra Steden drive,

Hvor jeg Fyrre Tyve Aar

[2] Indlæg til Sjællandske Registre 1763 nr. 50 (RA).

[3] Jacob Muus var født 25. december 1691 og altså ikke mere end knap 71 år.

Og end Syv der til har gaaed[4],
 Mig saa træt og mødig staaed
 I Guds Kirckes Huus og Gaard.
 Ach! bønør een gammel Tienner!
 Hustru, Otte Børn[5], Venner,
 Som forskudte hellers gaae.
 Gud skal høre Kongens Bønner,
 Kongens Børen, Kongens Sønner
 Skal dis større Lycke faae!

Esdr. VII.6 Og Kongen gav Esdras, effter Herrens Hands Guds
 Haand over Ham, alt det Han begierede.

Deres Kongelig
 Majestæts

Aller Underdanigste Arve-Undersaat
 og daglige Forbeder
 hos Gud

Steenløse
 d. 22 Decbr.
 1762.

Jacob Muus.

[4] Også en mindre overdrivelse; han blev udnævnt til sognepræst 23. oktober 1716 og havde således kun været præst i lidt over 46 år.

[5] Provst Muus' oplysning, at han havde 8 levende børn, er rigtig, men han glemmer, vist med vilje, at anføre, at de 4 var forsørgede, nemlig: 1. Anna Magdalene Muus, g. m. sognepræst til Høje Tåstrup Christopher Heerfordt, 2. Niels Muus, dengang lærer ved Vajsenhuset, senere sognepræst til Sæby, 3. Ole Muus, fuldmægtig hos notarius publicus i København, og 4. Anna Kirstine Muus, g. m. den omtalte kapellan Rasmus Giellerup. Uforsørgede var døtrene Marie Kirstine Muus, død ugift 1772, Anna Sophie Muus, senere g. m. Carl Adolph Høffding til Hollose mølle, og Elisabeth Rebecca Muus, senere g. m. sognepræst til Stadil Lauritz Helbech, samt sønnen Johannes Jacob Muus, senere ejer af Rådegård i Sydsjælland og fader til Carl Høffding Muus, kendt for oversættelser af kirkefædrene.